

Sinalgan Rizamat uzum navlarini parvarishidagi agrotexnologik tadbirlar

E.I. Samandarov, dots., Urganch davlat universiteti, Urganch
M.Q. Karimova, 2-kurs magistr, Urganch davlat universiteti, Urganch

Annotatsiya. *Maqolada Rizamat uzum navini Xorazm vohasi o'tloqi allyuvial tuproqlar sharoitida yetishtirishda agrotexnologik tadbirlar tasvirlangan.*

Kalit so'zlar: *uzum, sug'orish tizimi, mineral o'g'itlar sarfi, kalta tayoqchalar.*

Annotatsiya. *V stat'ye opisivaetsya agrotexnologiy virashivanie sorta vinograda Rizamat v usloviyax allyuvial'nix pochv lugov Xorezmskogo oazisa.*

Ключевые слова: *vinograd, sistema poliva, rasxod mineral'nix udobreniy, korotkie palochki.*

Annotation. *The article Rizamat from uzum is a novelty of Khorezm oasis of alluvial tupraklar the conditions of the inauguration are depicted.*

Keywords: *grapes, irrigation system, consumption of mineral fertilizers, short sticks, making a hammock.*

Olib borilgan tajribamizda agrotexnologik tadbirlar sinalgan Rizamat uzum navlarida, hosilni yig'ib olgandan keyin sentabr oyidan boshlandi. Begona o'tlardan tozalash ishlari sentabr oyida o'tkazildi, kasallik va hasharotlarga qarshi kimyoviy ishlov berish (Fosetal 10 l suvga 40 gr entoluxo 20 gr.) oktabr oyida o'tkazildi, birinchi o'g'itlash ishlari qator oralarini haydashdan oldin solinishi kerak bo'lgan mineral o'g'it me'yorni har bir gektar hisobiga fosforni 50%, kaliyni 33% 25 oktabrda amalga oshirildi, qator oralarini haydash 25 oktabrda amalga oshirildi, uzumlarni shoxlarini qisqartirib qirqish va tuproq bilan ko'mish 5 noyabrda amalga oshirildi va shuningdek ko'chat xatolarini to'ldirish 7 noyabrda, simbog'ozlardagi ustunlarni to'g'irlash va simlarni tarang qilib tortish dekabr, yanvar, fevral oylarida, ko'milgan toklarni ochish mart oyida, uzumlar kurtak yozmasdan oldin entoxlorok 85% fungisid (4 kg/ga), dalate 10 % (0.6 l/ga) qo'llash martda, uzumlarni qirqish va simlarga bog'lash martda, ikkinchi o'g'itlash ishlari solinishi kerak bo'lgan mineral o'g'it me'yorni har bir gektar hisobiga azotni 66 % 30 martda, birinchi marotaba sug'orish 30 martda, toklarni tagini chopiq qilish aprelda, uzum kasallik va zararkunadalariga qarshi kurashish. Krizoksin (0.3 l/ga) kanalarga qarshi entomektin (0.4 l/ga) aprelda, kasalliklarga qarshi 15 kundan keyin entopaz (0.25 l/ga) aprelda, uchinchi o'g'itlash ishlari solinishi kerak bo'lgan mineral o'g'itlar me'yorini har bir gektar hisobiga azotni 33 % fosforni 33%, kaliyni 33% 20 aprelda, ikkinchi marotaba sug'orish 20 aprelda,

begona o‘tlarni chopish aprel oyida, uzumni birinchi xomtak qilish aprel oyi oxirida, uzumni kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashish. Entolukur (0.5 l/ga), entosplan (0.6l/ga), silver (0.12 l/ga) may oyi boshida, 15 kundan keyin kimyoviy ishlov berish takrorlanadi Acrobat (2 kg/ga), BI 58 (1 l/ga) aprelda amalga oshirilgan. (3.2.1 jadval)

3.2.1- jadval

Sinalgan uzum navlarini parvarishidagi olib borilgan agrotexnologik tadbirlar

№	Agrotexnik tadbirlar	Rizamat (oylar)	Husayne beliy (oylar)	Nilufar (oylar)
1	Begona o‘tlardan tozalash	sentabr	Sentabr	sentabr
2	Kasallik va hasharotlarga kimyoviy ishlov berish (Fosetal 10 l suvga 40 gr entolucho 20 gr.)	oktyabr	Oktabr	oktyabr
3	O‘g‘itlash. Solinishi kerak bo‘lgan mineral o‘g‘it me‘yorni har bir gektar hisobiga fosforni 50%, kaliyni 33% (Qator oralarini haydashdan oldin)	25 oktyabr	25 oktyabr	25 oktyabr
4	Qator oralarini haydash	25 oktyabr	25 oktyabr	25 oktyabr
5	Uzumlarni shoxlarini qisqartirib qirqish va tuproq bilan ko‘mish.	5 noyabr	5 noyabr	5 noyabr
6	Ko‘chat xatolarini to‘ldirish.	7 noyabr	7 noyabr	7 noyabr
7	Simbog‘ozlardagi ustunlarni to‘g‘irlash va simlarni tarang qilib tortish.	dekabr, yanvar, fevral	dekabr, yanvar, fevral	dekabr, yanvar, fevral
8	Ko‘milgan toklarni ochish	mart	mart	mart
9	Uzumlar kurtak yozmasdan oldin entoxlorok 85% fungisid (4 kg/ga), dalate 10 % (0.6 l/ga) qo‘llash.	mart	Mart	mart

11	Uzumlarni qirqish va simlarga bog‘lash	mart	Mart	mart
12	O‘g‘itlash. Solinishi kerak bo‘lgan mineral o‘g‘it me‘yorni har bir gektar hisobiga azotni 66 % o‘g‘it berish	30 mart	30 mart	30 mart
13	Sug‘orish.	30 mart	30 mart	30 mart
14	Toklarni tagini chopiq qilish.	aprel	aprel	aprel
15	Uzum kasallik va zararkunadalariga qarshi kurashish. Krizoksin (0.3 l/ga) kanalarga qarshi entomektin (0.4 l/ga)	aprel	aprel	aprel
16	15 kundan keyin kasalliklarga qarshi entopaz (0.25 l/ga)	aprel	aprel	aprel
17	O‘g‘itlash. Solinishi kerak bo‘lgan mineral o‘g‘itlar me‘yorni har bir gektar hisobiga azotni 33 % fosforni 33%, kaliyni 33%	20 aprel	20 aprel	20 aprel
18	Sug‘orish	20 aprel	20 aprel	20 aprel
19	Begona o‘tlarni chopish	aprel oyi	aprel oyi	aprel oyi
20	Uzumni birinchi xomtak qilish	aprel oyi oxirida	aprel oyi oxirida	aprel oyi oxirida
21	Uzumni kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashish.	may oyi boshida	may oyi boshida	may oyi boshida

	Entolikur (0.5 l/ga), entosplan (0.6l/ga), silver (0.12 l/ga)			
22	15 kundan keyin kimyoviy ishlov berish takrorlanadi. Acrobat (2 kg/ga), BI 58 (1 l/ga)	may oyi	may oyi	may oyi
23	Uzum gullab bo‘lgandan keyin ikkinchi xomtak qilish.	may oyi o‘rtasida	may oyi o‘rtasida	may oyi o‘rtasida
24	Sug‘orish	may oyi	may oyi	may oyi
25	Uzum kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashish. Krizoksin (0.3l/ga), kanalarga entomektin (0.4 l/ga)	Iyun oyi boshida	Iyun oyi boshida	Iyun oyi boshida
26	O‘g‘itlash. Solinishi kerak bo‘lgan mineral o‘g‘itlar me‘yorni har bir gektar hisobiga fosforni 33%, kaliyni 33%	6 iyun	6 iyun	6 iyun
27	Kimyoviy ishlov berish takrorlanadi. Fulisil (0.06 l/ga). Entosplan (0.6 kg/ga)	Iyun oyi o‘rtasida	Iyun oyi o‘rtasida	Iyun oyi o‘rtasida
28	Uzumni keraksiz barglarini xomtak qilish.	Iyun oyi o‘rtasida	Iyun oyi o‘rtasida	Iyun oyi o‘rtasida
29	Sug‘orish.	Iyun oyi o‘rtasida	Iyun oyi o‘rtasida	Iyun oyi o‘rtasida
30	Sug‘orish.	Iyulni boshida	Iyulni boshida	Iyulni boshida
31	Hosilni yig‘ish	20 iyul	25 iyul	25 iyul
32	Sug‘orish.	10 avgust	10 avgust	10 avgust
33	Sug‘orish.	30 avgust	30 avgust	30 avgust

Uzum gullab bo‘lgandan keyin ikkinchi xomtak qilish may oyi o‘rtasida, uchinchi marotaba sug‘orish may oyida, uzum kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashish. Krizoksin (0.3l/ga), kanalarga entomektin (0.4 l/ga) Iyun oyi boshida, oxirgi to‘rtinchi o‘g‘itlash ishlari solinishi kerak bo‘lgan mineral o‘g‘itlar me‘yorini har bir gektar hisobiga fosforni 33%, kaliyni 33% 6 iyunda, kimyoviy ishlov berish takrorlanadi Fulisil (0.06 l/ga). Entosplan (0.6 kg/ga) iyun oyi o‘rtasida, uzumni keraksiz barglarini xomtak qilish iyun oyi o‘rtasida, to‘rtinchi marotaba sug‘orish iyun oyi o‘rtasida, oxirgi beshinchi marotaba sug‘orish ishlari iyun oyi oxirida amalga oshirilib, hosilni yig‘ish 20 iyulda boshlandi, hosil yig‘ishtirib olingandan keyin 10 avgustda 30 avgustda sug‘orish ishlari amalga oshirildi. Uzumni to‘g‘ri parvarish qilish va undan yuqori hosil olish uchun yuqoridagi agrotexnik tadbirlarni amalga oshirish kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Abdullayev R.M., Mirzayev M.M., Nabiyev U.Y., Abrorov Sh.M., Bekchanov U.A., Mahmudov G‘.G‘. “Uzum yetishtirish va mayiz quritish zamonaviy texnologiyasi” “Sharq” nashriyoti-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosh tahririyati Toshkent-2013 y.
2. Mamatov I.U. “Uzum yetishtirish” “Agrobank” nashriyoti-2021
3. Mirzayev M., Temurov Sh. Mevachilik va uzumchilik. T.: 1977.
4. Mirzayev M., Temurov Sh. Bog va tokzor agrotexnikasi. T.: 1978.
5. Ostonaqulov T.E., Narziyeva S.X., Hamdamova E.I. Uzumchilik (Ma‘ruzalalar kursi). Samarqand 2006 y.
6. Ribakov A.A va boshqalar. “O‘zbekiston uzumchiligi”, Toshkent “O‘qituvchi”, 1969
7. Temurov Sh. Uzumchilik. T. 2002 yil, lotin yozuvida 2005 y.
8. Tursunov T., Temurov Sh. Sho‘r yerlarda tok o‘stirish. Toshkent, 1972